

Процко М. М., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н. В., к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Україна – одна з небагатьох країн світу, в якій авіакосмічна промисловість має досить високий рівень розвитку. В наш час велике значення в житті всього людства має авіація і космонавтика. Безперечно, причетність країни до цивілізованого світу визначається ще й рівнем її участі в авіакосмічній діяльності. А на планеті не так уже й багато держав, які могли б конкурувати з Україною у сфері авіакосмічних технологій. Це свідчить про те, що за роки незалежності вона не лише зберегла величезний потенціал, який дістався у спадок після розвалу Союзу, а й значно примножила його. Власне, авіакосмічна галузь України є однією з небагатьох, які забезпечують сталий розвиток нашої економіки, і має реальні перспективи виходу на міжнародні ринки високотехнологічної продукції. Причини такого успіху в тому, що нині наша держава має всі складові - наукову, технологічну, виробничу і кадрову - для здійснення повномасштабних авіаційних чи космічних проектів, співпрацюючи з іншими державами.

Україна відкрила для себе нові горизонти у 1991 році, коли здобула незалежність. Попередній етап розвитку у теренах колишнього СРСР багатий здобутками, пов'язаними з цивільною авіацією, яку Україна почала розвивати на початку ХХ століття. Ще у 1923 році в Україні було створено авіакомпанію «Укравоздухпуть». Високі показники її роботи стали основою для об'єднання «Укравоздухпуті» з російським «Доброльотом». Так у 30-х роках народився «Аерофлот». Нова доба в історії цивільної авіації України розпочалася зі створення у жовтні 1992 року державного органу регулювання авіаційної діяльності – Укравіації, що співпало з започаткуванням ринкових відносин у цивільній авіації. Була дана свобода ініціативі, створенню нових національних авіакомпаній різноманітних форм власності. Завдяки цьому авіації України вдалося уникнути повного краху в умовах різкого падіння обсягів перевезень на внутрішньому ринку, обмеженого правового поля для виконання міжнародних польотів.

У вересні 1992 року Україна стала членом ІКАО, у травні 1993 року прийняла власний Повітряний кодекс та стрімко встановила повітряні мости з багатьма країнами світу [1, с. 26].

На сьогоднішній день цивільна авіація України має досить багато

проблем. Основні з них – це: застарілий авіапарк, зменшення авіаперевезень (порівняно з 90-ми роками в 10 разів). Але починаючи з 2000 років об'єми авіаперевезень почали збільшуватись, це можна побачити при аналізі статистичних даних аеропорту «Бориспіль». Міжнародний аеропорт «Бориспіль» найбільший в Україні. Він неухильно прагне стати одним із головних транзитних аеропортів Центральної Європи. Європейська інтеграція є стратегічним пріоритетом для України, вже розроблено й ухвалено Національну програму інтеграції України до європейського союзу (ЄС). Обраний шлях передбачає багато змін у всіх сферах, включаючи й цивільну авіацію. У рамках загальної адміністративної реформи в Україні, початок якої співпав із прийняттям України 15 грудня 1999 року у члени Європейської конференції цивільної авіації, відбувається послідовне реформування системи управління цивільною авіацією.

Авіакосмічна промисловість – це така галузь промисловості, яка потребує досить великих капіталовкладень. На жаль, бюджет України не може забезпечувати навіть десяту частину тих капіталовкладень, які потрібні для самодостатнього розвитку авіакосмічної промисловості. Але саме завдяки авіації і космонавтиці Україна прославилася на весь світ і своїми літаками, і ракетноносіями, і різноманітними винаходами, причому аналогів деякої авіакосмічної продукції України не має в жодній країні. Багато проектів, які були втілені в життя, розробили українські вчені авіатори; багато проектів були втілені й українцями.

Виходячи із наведеного вище, до проблем в авіакосмічній промисловості України можна віднести:

1. В цивільній авіації – застарілий авіапарк, десятикратне зменшення пасажирських авіаперевезень (порівняно з 90-ми роками).

2. У військовій авіації – відсутність виробництва бойових літаків, недостатнє фінансування, що не дозволяє вдосконалювати авіаційну техніку, а також підтримувати на належному рівні боєготовність авіаційного персоналу.

3. В космонавтиці – недостатнє фінансування космічних проектів, що заважає нашій державі зайняти належне місце у світовому рейтингу космічних держав.

Подані дані не дозволяють динамічно розвиватися авіаційній і космічній промисловості України. Проблем в розвитку авіакосмічній промисловості та функціонуванні в Україні дуже багато, але за останні роки українська авіація і космонавтика стали досить стабільними галузями. З кожним роком становище авіакосмічної промисловості покращується, повільно, але впевнено авіація і космонавтика відновлюють свою колишню могутність. Великий крок вперед зроблено і в космонавтиці, співробітництво з Бразилією, США, Росією, Китаєм та іншими державами приносить свої результати. Україна в багатьох своїх

космічних проектах може перевершити провідні космічні держави. Як перспектива планується участь України в програмі місячних досліджень. Перспективних проектів дуже багато, але Україна зможе їх реалізувати в кооперації з іншими країнами. Це необхідно для України, бо самотужки наша держава не зможе втілити своїх проектів. Але я вірю, що Україна «ставши на ноги» економічно зможе і сама розробляти та втілювати в життя нові аерокосмічні проекти і їх фінансово забезпечувати.

Література

1. Савин В. С. Авиация в Украине. Очерки истории / В. С. Савин. – Х.: Основа, 1995. – 69 с.

2. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show>

УДК 347.85(043.2)

Пустовойт Д. М., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н. В., к.ю.н., доцент

ОСНОВНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ КОСМІЧНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Дослідження та освоєння космічного простору займає одне з провідних місць серед найважливіших завоювань людства. Дана тема є досить актуальною у наш час і в нашій країні. Космічна діяльність є важливим фактором сталого розвитку суспільства, показником рівня науково-технічного потенціалу держави, ефективним інструментом забезпечення її інтересів у галузі науки, оборони, природокористування, телекомунікацій тощо [1, с. 3].

Перші правові механізми врегулювання космічних відносин були запроваджені національними правовими інституціями однієї країни – Сполученими Штатами Америки, де вже наприкінці 50-х рр. минулого століття було розпочато активне формування космічної політики держави при нагально існуючій необхідності законодавчого врегулювання цієї сфери діяльності і відсутності на той момент міжнародно-правових важелів регулювання [2, с. 9].

З 1960-70 рр. у світі було лише дві держави, спроможні надавати космічні послуги іншим державам – США та СРСР, до складу якого, на той час, входила і Українська РСР.

Після розпаду СРСР розпочався період становлення космічного права України, яке у своєму розвитку пройшло неординарний шлях, що